

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Inspectierapport

Zorgplicht Primaire Waterkeringen

Rijkswaterstaat West Nederland Zuid

Datum: 24 mei 2018
Kenmerk: 180325

ILT
Water, Producten en Stoffen

Graadt van Roggenweg 500 te Utrecht

Inhoudsopgave

Gegevens van de inspectie	3
1 Samenvatting	4
2 Inleiding	6
3 Uitvoering inspectie	7
3.1 Kader en Basiseisen Zorgplicht Primaire Waterkeringen	7
3.2 Werkwijze	7
3.3 Oordeelsvorming	8
4 Oordelen en toelichting	9
4.1 Inrichting	9
4.1.1 Inrichting strategisch niveau	9
4.1.2 Inrichting op tactisch operationeel niveau	9
4.2 Uitvoering	11
5 Conclusie	14
Bijlage: Basiseisen	15

Gegevens van de inspectie

Waterkeringbeheerder:	Rijkswaterstaat West Nederland Zuid
Bezoekadres:	Boompjes 200 3011 XD Rotterdam
Postadres:	Postbus 556 3000 AN Rotterdam
Naam HID	██████████
Naam lid Directie	Mevr. ir. W. Dekker
Naam contactpersoon:	██████████████████
Namen inspecteurs ILT:	██████████████████ ██████████████████
Periode uitvoering inspectie:	Eerste halfjaar 2018

1 Samenvatting

Namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat is de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) vanaf 1 januari 2014 wettelijk belast met het toezicht op de primaire waterkeringen. De waterkeringbeheerder heeft de wettelijke taak om de primaire waterkeringen aan de veiligheidseisen te laten (blijven) voldoen en voor het preventieve beheer en onderhoud te zorgen. De primaire waterkeringen moeten daarvoor regelmatig geïnspecteerd worden om te beoordelen of de fysieke toestand nog in overeenstemming is met de veiligheidseisen.

Voor de uitvoering van de zorgplicht is het Kader Zorgplicht Primaire Waterkeringen (hierna het Kader) opgesteld. Het Kader geeft een nadere specificatie van de zorgplicht en onderscheidt een twaalfstal activiteiten die gezamenlijk inhoud geven aan de zorgplicht. De waterkeringbeheerder is zelf verantwoordelijk voor de inrichting en de uitvoering van de activiteiten van de zorgplicht en dient daar toezicht op te houden.

De ILT maakt in haar toezicht onderscheid in strategisch, tactisch en operationeel niveau. Op strategisch niveau wil de ILT zicht krijgen op de vastgelegde bestuurlijke visie en ambities van de waterkeringbeheerder. Op tactisch niveau wil de ILT zich een beeld vormen van de wijze waarop de zorgplicht binnen de organisatie is ingericht en hoe deze wordt aangestuurd. Voor de uitvoering zijn de Basiseisen zorgplicht primaire waterkeringen leidend, die de waterkeringbeheerders zichzelf hebben opgelegd.

De vragen op strategisch en tactisch algemeen niveau worden centraal door het RWS Bestuur/Bestuursstaf (RWS centraal) beantwoord met uitzondering van de onderdelen 'Keringen die niet aan de norm voldoen' en 'Afstemming met aangrenzend areaal'. Deze vragen zijn door de regionale diensten van RWS beantwoord. Dat geldt ook voor de vragen over het tactisch operationeel niveau. Het onderzoek of bij de uitvoering van de zorgplicht wordt voldaan aan de Basiseisen is eveneens bij de regionale dienst uitgevoerd.

Voor de inrichting van de zorgplicht primaire waterkeringen oordeelt de ILT in de volgende algemene termen: geborgd (geen actie nodig), aandachtspunt (verbetering gewenst) of tekortkoming (verbetering noodzakelijk). Voor de uitvoering beoordeelt de ILT of aan de Basiseisen wordt voldaan. Over het deel dat door RWS Bestuur/Bestuursstaf is beantwoord wordt door de ILT afzonderlijk gerapporteerd.

Voor Rijkswaterstaat West Nederland Zuid zijn de inspectieresultaten als volgt:

De ILT heeft bij Rijkswaterstaat West Nederland Zuid (RWS WNZ) geen tekortkomingen geconstateerd voor de inrichting van de zorgplicht voor de primaire waterkeringen. Er zijn wel een aantal aandachtspunten geconstateerd.

Op strategisch niveau zijn de onderdelen 'Keringen die niet aan de norm voldoen' en 'Afstemming met aangrenzend areaal', volledig geborgd. Op tactisch operationeel niveau heeft RWS WNZ de activiteiten Vergunningverlening en Toezicht en handhaving vrijwel geheel geborgd. Alleen het evalueren is, net als bij de meeste andere operationele activiteiten, een aandachtspunt. Voor de andere operationele activiteiten zijn verschillende aandachtspunten geconstateerd, uiteenlopend van het ontbreken van prestatie-indicatoren bij meerdere operationele activiteiten tot het ontbreken van een actueel calamiteitenplan bij de activiteit Calamiteitenzorg.

In de uitvoering zijn bij de operationele activiteit Bediening kunstwerken voor de Biesboschsluis tekortkomingen geconstateerd. Een actueel sluitingsprotocol was niet ter plaatse aanwezig en er was onduidelijkheid over het periodiek uitvoeren van proefsluitingen. Daarnaast ontbraken afspraken over de registratie van de (proef)sluitingen. Verbeteringen zijn hier noodzakelijk. Bij de overige activiteiten zijn één of meerdere aandachtspunten geconstateerd, waarvoor verbeteringen wenselijk zijn. In de uitvoering van de zorgplicht voldoet RWS WNZ voor de activiteiten Inspecteren en Calamiteitenzorg wel volledig aan alle Basiseisen.

Op basis van de resultaten van de inspectie zorgplicht concludeert de ILT dat RWS WNZ voor de inrichting en de uitvoering van de zorgplicht nog niet volledig in control is. Dit wordt mede veroorzaakt door de geconstateerde tekortkomingen bij de Biesboschsluis. De ILT heeft daarentegen ook geconstateerd dat RWS WNZ voor een aantal aandachtspunten al voornemens is om verbetermaatregelen te nemen.

2 Inleiding

Doel van het toezicht

Naar aanleiding van een wijziging van de Waterwet is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat vanaf 1 januari 2014 verantwoordelijk voor het toezicht op de primaire waterkeringen. Namens de minister is de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) met deze toezichtstaak belast.

Het doel van het toezicht op de zorgplicht van de primaire waterkeringen is het bevorderen dat de waterkeringbeheerder voor de inrichting en de uitvoering van haar zorgplichttaken in control geraakt en blijft. De waterkeringbeheerder heeft de wettelijke taak om de primaire waterkeringen aan de veiligheidseisen te laten (blijven) voldoen en voor het preventieve beheer en onderhoud te zorgen. De zorgplicht verplicht de waterkeringbeheerder ook om, in de situatie dat de waterkeringen nog niet aan de wettelijke veiligheidsnormen voldoen, beheermaatregelen paraat te hebben om tijdens maatgevende omstandigheden overstromingsrisico's zo goed mogelijk te beperken. Daarvoor dienen de primaire waterkeringen regelmatig geïnspecteerd te worden om te beoordelen of de fysieke toestand nog in overeenstemming is met de veiligheidseisen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 3 wordt in het kort de uitvoering van de inspectie beschreven. Daarbij wordt uiteengezet naar welke aspecten van de zorgplicht is gekeken en hoe de ILT daarover informatie heeft verkregen. Dit hoofdstuk geeft ook aan op welke wijze de ILT op basis van die informatie tot oordeelsvorming is gekomen.

In hoofdstuk 4 zijn de resultaten van de inspectie bij RWS WNZ weergegeven.

In hoofdstuk 5 is de conclusie van de ILT weergegeven.

In de bijlage zijn de Basiseisen voor de uitvoering van de zorgplicht opgenomen.

3 Uitvoering inspectie

3.1 Kader en Basiseisen Zorgplicht Primaire Waterkeringen

Als toetsingskader voor het toezicht geldt het Kader Zorgplicht Primaire Waterkeringen van maart 2015 (hierna het Kader), zoals dat door het (toenmalige) directoraat-generaal Ruimte en Water (DGRW) in samenspraak met de waterkeringbeheerders is opgesteld. Voor het operationele niveau zijn de Basiseisen Uitvoering Zorgplicht (hierna Basiseisen) leidend.

Het Kader is een doelvoorschrift en geeft een nadere specificatie van de zorgplicht, zoals in de Waterwet staat vermeld. De waterkeringbeheerder is zelf verantwoordelijk voor de inrichting en de uitvoering van de activiteiten van de zorgplicht en dient daar intern toezicht op te houden, zodat de risico's worden beheerst. Samen met de Basiseisen vormt het Kader het uitgangspunt voor het toezicht van de ILT. De Basiseisen hebben de waterkeringbeheerders zichzelf opgelegd en geven de ondergrens aan van de kwaliteit van de uitvoering van de operationele activiteiten.

Het Kader onderscheidt een twaalfstal activiteiten die gezamenlijk inhoud geven aan de zorgplicht. Voor de zeven operationele activiteiten (4, 7, 8, 9, 10, 11 en 12) hebben de waterkeringbeheerders Basiseisen opgesteld.

1. Lange termijn en over de grenzen
2. Juridisch Register Waterstaatswerken
3. Informatiemanagementsysteem
4. Beheren dagelijkse gegevens kering
5. Kennismanagement
6. Verantwoording over resultaten
7. Inspectie van de primaire kering
8. Onderhoud van de primaire kering
9. Vergunningverlening
10. Toezicht en handhaving
11. Bediening waterkerende kunstwerken
12. Calamiteitenzorg

3.2 Werkwijze

Bij de start van de inspectie heeft de ILT haar werkwijze toegelicht. Ook is een schriftelijke 'Toelichting voor de waterkeringbeheerders' opgesteld, waarin de werkwijze en de wijze van oordeelsvorming zijn uiteengezet. Daarnaast zijn de waterkeringbeheerders in kennis gesteld van de 'Toezichtstrategie van de ILT'. Beide documenten (december 2016) behoren onlosmakelijk bij dit rapport en staan op de internetsite van de ILT.

Om vast te stellen of de waterkeringbeheerder in control is betreffende haar zorgplichttaken voor de primaire keringen, heeft de ILT voor systeemtoezicht gekozen in de vorm van audits met reality checks (interviews en veldinspecties).

De ILT maakt in haar toezicht onderscheid in strategisch, tactisch en operationeel niveau. Op strategisch niveau wil de ILT zicht krijgen op de vastgelegde bestuurlijke visie en ambities van Rijkswaterstaat Bestuur/ bestuursstaf. Op tactisch niveau wil de ILT zich een beeld vormen van de wijze waarop de zorgplicht binnen de regionale organisatieonderdelen van RWS (de Regio) is ingericht en hoe deze wordt aangestuurd. Voor de uitvoering zijn de

Basiseisen zorgplicht primaire waterkeringen leidend die de waterkeringbeheerders (RWS en de waterschappen) zichzelf hebben opgelegd.

De vragen over het strategisch en tactisch algemeen niveau zijn door RWS centraal beantwoord, met uitzondering van de onderdelen 'Keringen die niet aan de norm voldoen' en 'Afstemming met aangrenzend areaal'. Die zijn door de regio, in dit geval RWS WNZ, beantwoord. Dat geldt ook voor de vragen over het tactisch operationeel niveau.

Over het deel dat door het bestuur RWS/Bestuursstaf is beantwoord, rapporteert de ILT afzonderlijk.

Op uitvoerend niveau wil de ILT inzicht krijgen in de wijze waarop RWS WNZ de zorgplicht uitvoert. Het onderzoek daarvoor is bij de regio uitgevoerd.

Voor de beantwoording van de vragen, het aanleveren van documentatie en het wederhoor is gebruik gemaakt van een webapplicatie.

De inrichting is leidend voor de uitvoering. De Basiseisen voor de uitvoering kunnen als hulpmiddel worden gebruikt voor de inrichting van de processen binnen de organisatie en de daarbij behorende inrichting van de organisatie. De uitvoering van de hiervoor genoemde zeven uitvoeringsgerichte activiteiten heeft de ILT aan de hand van reality checks beoordeeld. De reality checks zijn uitgevoerd door middel van interviews met betrokken medewerkers en een veldinspectie. Daarbij is vastgesteld of de uitvoering van de zorgplicht door RWS WNZ aan de Basiseisen voldoet.

3.3 Oordeelsvorming

Inrichting strategisch niveau en tactisch operationeel niveau

Er is sprake van een aantoonbare inrichting als de ILT het op basis van de verstrekte documenten eens is met de positieve beantwoording ('ja') van de vraag/vragen met betrekking tot de inrichting (geborgd).

Wanneer een onderdeel niet aantoonbaar is ingericht, oordeelt de ILT per onderdeel, in de volgende termen:

- aandachtspunt (verbetering gewenst) of
- tekortkoming (verbetering noodzakelijk).

Uitvoering operationele activiteiten

Er is sprake van een uitvoering die voldoet aan de ondergrens als de ILT op basis van de reality checks heeft vastgesteld dat aantoonbaar aan de Basiseisen wordt voldaan.

Indien niet aan de Basiseisen wordt voldaan, oordeelt de ILT per Basiseis in de volgende termen:

- aandachtspunt (verbetering gewenst) of
- tekortkoming (verbetering noodzakelijk).

4 Oordelen en toelichting

In dit hoofdstuk worden de oordelen met een korte toelichting gegeven over de inrichting van de zorgplicht op strategisch niveau ('Keringen die niet aan de norm voldoen' en 'Afstemming met aangrenzend areaal'), operationeel niveau en over de uitvoering van de operationele activiteiten. De basis hiervoor wordt gevormd door de antwoorden van RWS WNZ op de inrichtingsvragen (de webapplicatie), de beoordeling van ILT van de uitvoering (de Basiseisen) en de bevindingen tijdens de veldinspectie. De gedetailleerde vastlegging hiervan is, inclusief de reactie in het wederhoor van RWS WNZ, vastgelegd in documenten die door de ILT aan de contactpersoon van RWS WNZ zijn toegezonden

4.1 Inrichting

4.1.1 *Inrichting strategisch niveau*

Voor de inrichting op strategisch niveau hebben de vragen aan RWS WNZ betrekking op de bestuurlijk (vastgelegde) visie en ambities voor wat betreft de keringen die niet aan de norm voldoen en de bestuurlijke afstemming met aangrenzend areaal.

Het resultaat van de beoordeling van de inrichting van het strategisch niveau is als volgt:

	A. Keringen die niet aan de norm voldoen	B. Afstemming aangrenzend areaal
Strategisch niveau		

Grijs = geborgd, A = Aandachtspunt, T = Tekortkoming

Oordeel

De inrichting op het strategisch niveau van de zorgplicht primaire waterkeringen is voor de hierboven aangegeven twee onderdelen bij RWS WNZ geborgd.

4.1.2 *Inrichting op tactisch operationeel niveau*

Voor de zeven uitvoeringsgerichte activiteiten hadden de vragen betrekking op de wijze waarop RWS WNZ de organisatie en de werkprocessen heeft ingericht, teneinde de activiteiten in overeenstemming met het Kader en de Basiseisen te kunnen uitvoeren.

Het gaat daarbij om de onderdelen procesbeschrijvingen, procedures en werkinstructies, risico's en prioritering, planning, verantwoording en evaluatie en bijstelling.

Het resultaat van de beoordeling van de inrichting van het tactisch operationeel niveau is als volgt:

	A. Procesinrichting	B. Procedures en Werkinstructies	C. Risico's en prioritering	D. Planning	F. Verantwoording	G. Evaluatie en bijstelling
4. Beheren dagelijkse gegevens			A	A	A	A
7. Inspecteren					A	A
8. Onderhoud					A	A
9. Vergunningverlening						A
10. Toezicht en handhaving						A
11. Bediening kunstwerken			A		A	A
12. Calamiteitenzorg	A	A			A	

Gr js = geborgd, A = Aandachtspunt, T = Tekortkoming

Oordeel

De inrichting van de zorgplicht voor de primaire keringen op tactisch operationeel niveau is bij RWS WNZ voor de activiteiten Vergunningverlening en Toezicht en handhaving vrijwel geheel geborgd. Alleen het evalueren is, net als bij de meeste andere operationele activiteiten, een aandachtspunt. Het evalueren is vaak niet expliciet vastgelegd, evenals de frequentie. Het sturen op eventuele acties die voortvloeien uit de evaluatie is daarmee ook niet aan de orde. Daarnaast zijn bij de andere operationele activiteiten de volgende aandachtspunten geconstateerd.

Bij de activiteit Beheren dagelijkse gegevens zijn de volgende aandachtspunten geconstateerd:

- Risico's en prioritering: de risico's die spelen bij de uitvoering van deze activiteit en de wijze waarop die risico's worden beheerst zijn niet vastgelegd. RWS WNZ stelt dat eventuele risico's wel worden gesignaleerd en aangepakt. Dit is echter niet aantoonbaar vastgesteld.
- Planning: er is geen planning voor deze activiteit vastgelegd. RWS WNZ beschouwt het dagelijks gegevensbeheer als een continue proces. Op basis van de ervaring met de huidige werkwijze is RWS WNZ van mening dat een expliciete planning niet noodzakelijk is voor deze activiteit.
- Verantwoording: de indicatoren waarmee over deze activiteit wordt gerapporteerd aan het management en de frequentie van rapporteren zijn

niet vastgelegd. Daarmee is onduidelijk op welke wijze RWS WNZ zich verantwoordt over deze activiteit.

Bij de activiteit Inspecteren is het volgende aandachtspunt geconstateerd:

- Verantwoording: de indicatoren waarmee over deze activiteit wordt gerapporteerd aan het management en de frequentie van rapporteren zijn niet vastgelegd. RWS WNZ draait nog een proef met de PIN zorgplicht primaire waterkeringen. Op basis van de resultaten van deze proef kunnen de indicatoren definitief worden vastgelegd.

Bij de activiteit Onderhoud is het volgende aandachtspunt geconstateerd:

- Verantwoording: net als bij inspecteren zijn de indicatoren waarmee over deze activiteit wordt gerapporteerd aan het management en de frequentie van rapporteren niet vastgelegd. RWS WNZ draait nog een proef met de PIN zorgplicht primaire waterkeringen. Op basis van de resultaten van deze proef kunnen de indicatoren definitief worden vastgelegd.

Bij de activiteit Bediening waterkerende kunstwerken zijn de volgende aandachtspunten geconstateerd:

- Risico's en prioritering: de risico's die spelen bij de bediening van de Volkeraksluizen en de Biesboschsluis en de wijze waarop die risico's worden beheerst zijn niet aantoonbaar vastgelegd.
- Verantwoording: de indicatoren waarmee over deze activiteit wordt gerapporteerd aan het management en de frequentie van rapporteren zijn voor de Biesboschsluis niet vastgelegd.

Bij de activiteit Calamiteitenzorg zijn de volgende aandachtspunten geconstateerd:

- Procesinrichting: er is nog geen actueel calamiteitenplan en bijbehorend processchema of procedure vastgesteld. Er wordt door RWS WVL gewerkt aan een landelijk uniform calamiteitenplan en een schema voor het crisis- en calamiteitenproces voor alle regionale diensten.
- Procedures en werkinstructies: aangezien het landelijk uniform calamiteitenplan en het processchema voor deze activiteit nog moet worden opgesteld, zijn ook de onderliggende procedures en werkinstructies nog niet vastgelegd.
- Verantwoording: bij RWS WNZ is sprake van een jaarverslag crisisbeheersing. Er is echter niet vastgelegd over welke indicatoren met betrekking tot de calamiteitenzorg aan het management dient te worden gerapporteerd.

4.2 Uitvoering

De Basiseisen (zie bijlage) vormen een uniform kader van en voor de waterkeringbeheerders. Ze beschrijven het minimumniveau voor de uitvoering van de zeven operationele activiteiten en richten zich op de uitvoering van de activiteiten en maken een normatieve uitspraak door de ILT over de uitvoering van de zorgplicht mogelijk.

De ILT heeft samen met medewerkers van RWS WNZ op 28 maart 2018 de Maeslantkering en de Biesboschsluis bezocht, waarbij met name aandacht is besteed aan de operationele activiteiten Calamiteitenzorg en Bediening waterkerende kunstwerken.

Het resultaat van de beoordeling van de uitvoering van de zorgplicht bij RWS WNZ is als volgt:

	Basiseis				
	1	2	3	4	5
4. Beheren dagelijkse gegevens	A		A	A	
7. Inspecteren					
8. Onderhoud			A	A	A
9. Vergunningverlening					A
10. Toezicht en handhaving	A				A
11. Bediening waterkerende kunstwerken	T		T	T	A
12. Calamiteitenzorg					

Grijs = voldoet aan Basiseis, A = Aandachtspunt, T = Tekortkoming
Geel = geen Basiseis geformuleerd

Oordeel

Voor de activiteiten Inspecteren en Calamiteitenzorg voldoet RWS WNZ aan alle Basiseisen.

Voor de uitvoering van de overige operationele activiteiten heeft de ILT een aantal aandachtspunten (A) en tekortkomingen (T) geconstateerd. De tekortkomingen hebben betrekking op de uitvoering van de Basiseisen voor Bediening waterkerende kunstwerken van in dit geval de Biesboschsluis. De aandachtspunten en tekortkomingen worden hieronder beschreven.

Beheren dagelijkse gegevens kering

Aandachtspunt voor Basiseis 1 is dat RWS WNZ nog niet beschikt over een beheerregister dat alle kenmerkende gegevens van de primaire waterkeringen bevat. Het beheerregister dient nog ontwikkeld te worden aan de hand van de "Handreiking voor het beheerregister" dat RWS landelijk in samenwerking met andere waterkeringbeheerders heeft opgesteld. Voor Basiseis 3 is het aandachtspunt dat, ondanks dat er een inhaalslag is gemaakt, de kenmerkende gegevens van de primaire waterkeringen nog niet actueel en volledig zijn. Voor Basiseis 4 is het aandachtspunt dat er nog geen sprake is van een periodieke evaluatie van het proces voor het beheren dagelijkse gegevens, omdat het beheerregister nog in ontwikkeling is.

Onderhoud

Aandachtspunt voor Basiseis 3 is dat RWS WNZ de controle op uitgevoerd onvoorzien onderhoud niet structureel geborgd heeft in de organisatie. Dit geldt met name voor dijken, duinen en dammen. De uitvoering van onvoorzien onderhoud is daardoor deels persoonsafhankelijk. Aandachtspunt voor Basiseis 4 is dat, afhankelijk van het contract met de aannemer, onderhoudsgegevens in het onderhoudmanagementsysteem (OMS) van de aannemer of RWS WNZ worden opgenomen. Het OMS van de aannemer kan daardoor mogelijk meer gegevens bevatten dan het OMS van RWS WNZ. Dit vormt een risico bij wisseling van aannemer. Een beheersmaatregel of expliciet toets ontbreekt. Aandachtspunt voor Basiseis 5 is dat een periodieke evaluatie van het onderhoudsproces niet plaats vindt bij RWS WNZ.

Vergunningverlening

Aandachtspunt voor Basiseis 5 is dat er nog geen evaluatie plaatsvindt van het proces vergunningverlening. RWS WNZ is voornemens om de evaluatie structureel en periodiek te gaan uitvoeren.

Toezicht en Handhaving

Aandachtspunt voor Basiseis 1 is dat het toezicht op illegale activiteiten niet expliciet belegd is bij RWS WNZ. De ILT heeft niet kunnen vaststellen of het toezicht op illegale activiteiten in de praktijk wordt uitgevoerd. Aandachtspunt voor Basiseis 5 is dat het evalueren van het proces toezicht en handhaving de afgelopen twee jaar niet heeft plaatsgevonden. RWS WNZ is voornemens om voor de zomer van 2018 een tussentijdse evaluatie uit te voeren en aan het eind van 2018 een eindevaluatie van het uitvoeringsprogramma.

Bediening waterkerende kunstwerken

Voor Basiseis 1 is een tekortkoming geconstateerd tijdens het bezoek aan de Biesboschsluis op 28 maart 2018. Er bleek geen actueel OSBI van de sluis aanwezig te zijn. De sluismeester voert de (proef)sluitingen van stormdeuren uit op basis van eigen inzicht en ervaring. De tekortkoming voor Basiseis 3 is dat tijdens het bezoek aan de Biesboschsluis tevens bleek dat de (proef)sluitingen niet worden gedocumenteerd in een digitaal journaal of logboek. Een werkinstructie met specifieke afspraken hierover ontbreekt. Tenslotte heeft de ILT een tekortkoming geconstateerd voor Basiseis 4. Tijdens het bezoek aan de Biesboschsluis bleek er onduidelijkheid te bestaan over de periodieke (proef)sluitingen van de stormdeuren en de wijze waarop dit dient plaats te vinden. Dit is niet vastgelegd in een sluitingsprotocol en tevens ontbreekt een planning voor proefsluitingen. Aandachtspunt bij Basiseis 5 is dat er geen sprake is van een structurele evaluatie van oefeningen en sluitingen van waterkerende kunstwerken bij hoogwater, uitgezonderd de stormvloedkeringen.

5 Conclusie

De ILT heeft bij Rijkswaterstaat West Nederland Zuid (RWS WNZ) geen tekortkomingen geconstateerd voor de inrichting van de zorgplicht voor de primaire waterkeringen. Er zijn wel een aantal aandachtspunten geconstateerd.

Op strategisch niveau zijn de onderdelen 'Keringen die niet aan de norm voldoen' en 'Afstemming met aangrenzend areaal', volledig geborgd. Op tactisch operationeel niveau heeft RWS WNZ de activiteiten Vergunningverlening en Toezicht en handhaving vrijwel geheel geborgd. Alleen het evalueren is, net als bij de meeste andere operationele activiteiten, een aandachtspunt. Voor de andere operationele activiteiten zijn verschillende aandachtspunten geconstateerd, uiteenlopend van het ontbreken van prestatie-indicatoren bij meerdere operationele activiteiten tot het ontbreken van een actueel calamiteitenplan bij de activiteit Calamiteitenzorg.

In de uitvoering zijn bij de operationele activiteit Bediening kunstwerken voor de Biesboschsluis tekortkomingen geconstateerd. Een actueel sluitingsprotocol was niet ter plaatse aanwezig en er was onduidelijkheid over het periodiek uitvoeren van proefsluitingen. Daarnaast ontbraken afspraken over de registratie van de (proef)sluitingen. Verbeteringen zijn hier noodzakelijk. Bij de overige activiteiten zijn één of meerdere aandachtspunten geconstateerd, waarvoor verbeteringen wenselijk zijn. In de uitvoering van de zorgplicht voldoet RWS WNZ voor de activiteiten Inspecteren en Calamiteitenzorg wel volledig aan alle Basiseisen.

Op basis van de resultaten van de inspectie zorgplicht concludeert de ILT dat RWS WNZ voor de inrichting en de uitvoering van de zorgplicht nog niet volledig in control is. Dit wordt mede veroorzaakt door de geconstateerde tekortkomingen bij de Biesboschsluis. De ILT heeft daarentegen ook geconstateerd dat RWS WNZ voor een aantal aandachtspunten al voornemens is om verbetermaatregelen te nemen.

Bijlage: Basiseisen

Activiteit	Basiseisen uitvoering zorgplicht
Inspectie van de primaire waterkering	<ol style="list-style-type: none"> 1. De inspecties worden conform plan en de daaruit volgende planning uitgevoerd. 2. De verkregen inspectieresultaten worden eenduidig vastgelegd. 3. Er worden vervolgacties belegd, indien inspectieresultaten hiertoe aanleiding geven. 4. Het inspectieproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.
Onderhoud van de primaire waterkering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het voorziene onderhoud wordt conform plan en de daaruit volgende planning uitgevoerd. 2. Voor het onvoorziene onderhoud zijn de afwegingen ter bepaling van het vervolg herleidbaar en zichtbaar. 3. De vastgestelde vervolgacties voor onvoorzien onderhoud zijn uitgevoerd. 4. Alle relevante onderhoudsgegevens worden actueel in het beheerregister of vergelijkbaar systeem opgenomen. 5. Het onderhoudsproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.
Bediening waterkerende kunstwerken	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken bij hoog water vindt plaats volgens het daarvoor geldende protocol. 2. Er zijn voldoende functionarissen die de sluiting conform protocol kunnen uitvoeren. 3. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt eenduidig gedocumenteerd. 4. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt periodiek voor het technisch functioneren beproefd en het sluitproces wordt geoefend conform de daarvoor geldende plannen en/of protocollen. 5. Oefeningen en sluitingen bij hoog water worden tijdig geëvalueerd en leiden, waar nodig, tot aanpassing van de in het protocol beschreven werkwijze.
Calamiteiten-zorg	<ol style="list-style-type: none"> 1. Periodiek wordt de aanwezigheid en de staat van onderhoud van de noodvoorzieningen gecontroleerd. 2. Er wordt opgeleid, getraind en geoefend volgens een OTO-plan (Opleiden, Trainen en Oefenen). 3. Oefeningen en/of calamiteiten worden tijdig geëvalueerd en leiden, waar nodig, tot geactualiseerde plannen en/of werkinstructies.
Vergunning-verlening	<ol style="list-style-type: none"> 1. Activiteiten van derden of de eigen organisatie op, aan of nabij een primaire waterkering is gereguleerd via algemene keurvoorschriften, het projectplan Waterwet ofwel door middel van een vergunning. 2. Toegestane activiteiten, die melding plichtig of vergunning plichtig zijn, zijn eenduidig gedocumenteerd. 3. Bij vergunningen zijn voorschriften gesteld om de veiligheid van de primaire waterkeringen te borgen. 4. Voorschriften voor werken op, aan of nabij de primaire waterkering worden op handhaafbaarheid getoetst. 5. Het proces van het toestaan via de keur of via een vergunning wordt periodiek geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld.
Toezicht en handhaving	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toezicht wordt uitgevoerd op basis van het toezichtplan gericht op <ol style="list-style-type: none"> a. gemelde en vergunde activiteiten (zowel 'tijdens de bouw' als daarna) b. 'illegale' activiteiten 2. De toezichthouder beschikt in de taakuitvoering over de volledige vergunning of melding 3. Bij geconstateerde overtreding van voorschriften en ingeval van illegale activiteiten wordt opgetreden conform de eigen handhavingsstrategie. 4. Alle resultaten van toezicht en handhaving worden eenduidig gedocumenteerd. 5. Het proces van toezicht en handhaving wordt geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld.
Beheren dagelijkse gegevens Kering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het beheerregister bevat de kenmerkende gegevens van de feitelijke toestand van de primaire keringen (dijken, kunstwerken, constructies). 2. De gegevens worden gevalideerd voordat ze in het beheerregister worden ingevoerd. 3. De organisatie heeft, conform de door haar gestelde eisen voor actualiteit en volledigheid, haar gegevens bijgewerkt over de kering. 4. Het proces beheren dagelijkse gegevens van de primaire waterkering wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.